

A

آزمون آزمایشی ۴ اردیبهشت

دفترچه پاسخ تشریحی

ویژه پایه یازدهم

گروه آزمایشی علوم انسانی

مرحله
۱۱

۱۴۰۴-۱۴۰۵

کزیبه دو
مؤسسه آموزشی فرهنگی

تذکرات مهم ↓

➤ آزمون پیشرفت تحصیلی مرحله ۱۲ گزینه دو، در روز جمعه

۱۱ اردیبهشت ۱۴۰۵ برگزار می گردد.

➤ دانش آموز گرامی، جهت استفاده از خدمات اختصاصی خود مانند

کارنامه های هوشمند بعد از آزمون ارزشیابی، بانک سؤال گزینه دو،

رفع اشکال هوشمند و...، با استفاده از شماره داوطلبی (به عنوان نام

کاربری) و کد ملی خود (به عنوان رمز عبور) وارد وبسایت گزینه دو به

آدرس www.gozine2.ir شوید.

➤➤ در صورتی که اینترنتی ثبت نام کرده اید، رمز عبور شما همان

رمزی است که خودتان انتخاب نموده اید.

➤ کارنامه های آزمون ارزشیابی پیشرفت تحصیلی مرحله ۱۱ به صورت

کامل، با فاصله زمانی کوتاهی پس از آزمون مطابق اطلاعیه اعلام شده، بر

روی پایگاه اینترنتی گزینه دو به آدرس www.gozine2.ir قرار

می گیرد. در صورت بروز اشکال در دریافت کارنامه، موضوع را از طریق

نمایندگی شهر خود پیگیری نمایید.

دانش آموز گرامی، شما می توانید با اسکن

تصویر بالا به وسیله گوشی هوشمند

و یا تبلت خود، به صفحه اینستاگرام

مؤسسه گزینه دو وارد شوید.

gozine2.ir

مدیر واحد آموزش تخصصی: محمدرضا محمدهاشمی

معاون تولید محتوا: علی الفتی

کارشناسان

طراحان

سید مهدی عابدی • سید علی موسوی راد

سید امیرمحمد سیدشاکری • علی فرمد

مسئول درس: علی افضل زاده
دستیاران: عباس سعیدی - وحید جعفری

حسابان و ریاضی ۱

گروه ریاضی
مدرسین: سید شاکری

علی صادقی • مانی خداینده

فرهاد فرزانی • سعید اکبرزاده • هادی کاظم نژاد

مسئول درس: سعید اکبرزاده
دستیار: هادی کاظم نژاد

هندسه

حسین خواجهوند • مانی خداینده

امیدرضا پورحسینی

مسئول درس: سعید اکبرزاده
دستیار: فرهاد فرزانی

آمار و احتمال

پوپک مقدم

محمد خانگلدی

مسئول درس: ایمان اردستانی
دستیاران: وحید جعفری - مهدی پوررضایی

ریاضی تجربی

امیرحسین حریری • ایمان حسین زاده

علیرضا صحرایی • عباس مالکی

مسئول درس: حسین افسری
دستیاران: مهدی پوررضایی - عباس مالکی

ریاضی و آمار

کارشناسان

طراحان

علی جوهری • میلاد حاتمی • نرگس حسینی

منصوره رئیس دانا • سعید خورشیدی نسب • جواد ابادرلو • رضا بهنامی

مسئول درس: بتول خواجه پور

زیست شناسی

گروه علوم
مدرسین: محمد حسین کشانی

مریم گلی حسن لو

یوسف صباغی • محسن داودی

مسئول درس: منصور داوودندی
دستیار: ساناز دریکوندی

فیزیک

محمد احمدی

محمدعلی توسلی فر • یاسر راش • محمد احمدی • بابک اسفندی

مسئول درس: سید حامد میرقادری
دستیار: حسین سعادت

شیمی

فرزانه صاعدی • حسن علیمحمدی • روزبه اسحاقیان

فرزانه رجایی • حسن علیمحمدی • عباس روزبهانی

مسئول درس: شکیبا کریمی

زمین شناسی

کارشناسان

طراحان

محمدصادق حسام زاده • محمدصدرا حسینی

مینا پزنگ • هادی قورزایی • محمدحسین صفایی • محمدرضا پیرو • حمزه کریم تباح فر • امیرمهدی اسفندی

مسئول درس: محمدرضا پیرو
دستیار: سپهر سالارکیا

علوم و فنون ادبی

مهتاب شیرازی • هستی ناصح

علیرضا مختاری • الهام میرزایی • آزاده میرزایی • مبینا تاجیک

مسئول درس: الهام رضایی
دستیار: فاطمه صفری

جامعه شناسی

علی شکری • فاطمه یاری

نگین تربیتی • مهدی پارچه باف دولتی • حسین سعادت بهشتی

مسئول درس: سیده ضحی سکاکی
دستیار: ثنا کاشیان

روان شناسی

فاطمه نظری • مهتاب شیرازی • سارا حمزه • صبا پهلوان

سید محسن ماهینی • ولی برجی • حمیدرضا قائد امینی • جواهر فرحات • آریا ذوقی • امینه کارآمد

مسئولین درس: پویا رضاداد • محمدحسین حقیقت

زبان عربی

گروه انسانی
مدرسین: اکبر آخوندی

محمدصدرا حسینی • مهتاب شیرازی

مهسا اصغری • سیده ساره زاهدی • فاطمه نیتی

مسئول درس: سیده ساره زاهدی

تاریخ

محمدصدرا حسینی • مهتاب شیرازی

سیده ساره زاهدی • الهه ریاحی نسب • محسن سلیمانی

مسئول درس: الناز گنج کار
دستیار: الهه ریاحی نسب

جغرافیا

ابوالفضل میرمحمدی • سپهر علی پور • امیررضا علیزاده

محمدحسین خدام • فاطمه شریف زاده • محسن انصاری

مسئول درس: سعید رحیمیان
دستیاران: محمدحسین خدام - فرزاد مختاری نژاد

فلسفه و منطق

کوثر رعدی

میترا چینی ساز • محمدرضا مبارکی • آریا بدری • علی محسنی

مسئول درس: امیر محمدبیگی
دستیار: محمدرضا مبارکی

اقتصاد

ریاضی

۱- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطة: دانش * ریاضی و آمار ۲ (فصل ۳، درس ۱)

- شاخص، یک معیار آماری است که تغییرات نسبی در جامعه آماری را نشان می‌دهد.
- خط فقر، کمترین درآمدی است که برای زندگی یک نفر در یک ماه، موردنیاز است. خط فقر برابر با نصف میانگین یا نصف میانه درآمد ماهانه افراد جامعه است.
- افزایش شاخص بهای کالا و خدمات، نشان‌دهنده اضافه شدن هزینه اقلام خوراکی و مصرفی در جامعه است.
- اگر همه داده‌ها را با عدد ثابتی جمع (یا تفریق) کنیم، میانگین داده‌ها با آن عدد ثابت، جمع (یا تفریق) می‌شود.

اگر به همه افراد جامعه، یارانه یکسان پرداخت شود، میانگین و میانه درآمد افراد جامعه نیز به همان اندازه افزایش پیدا می‌کند ولی خط فقر به اندازه نصف یارانه افزایش می‌یابد. بنابراین تعداد افرادی که زیر خط فقر قرار دارند، ممکن است تغییر کند. پس گزینه ۲ نادرست بوده و پاسخ است. سایر گزینه‌ها درست هستند.

▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطة: دانش * ریاضی و آمار ۲ (فصل ۳، درس ۱)

۲- پاسخ: گزینه ۲

- شاخص خوانایی که سال‌های تحصیل خواننده متون انگلیسی را تخمین می‌زند، به صورت زیر تعریف می‌شود: $[ ]$ ، نماد جزء صحیح است.
- $[x/4] \times 100$ (میانگین تعداد کلمات در هر جمله + درصد کلمات «دشوار») = شاخص پایه آموزش این شاخص عددی از ۱ تا ۱۲ است که نشان‌دهنده پایه تحصیلی می‌باشد.
- تابعی را که به هر عدد صحیح k ، خود همان عدد و به تمام اعداد میان دو عدد صحیح متوالی k و $k+1$ ، عدد صحیح k را نسبت می‌دهد، «تابع جزء صحیح» می‌نامند. ضابطه این تابع را با $g(x) = [x]$ (جزء صحیح x) معرفی می‌کنند.

مقادیر فرض سؤال را در شاخص پایه آموزش، جایگذاری می‌کنیم:

$$12 = [12/8] \times 100 = [32 \times 100 / 4] = [(20 + 12) \times 100 / 4] = \text{شاخص پایه آموزش}$$

پس این کتاب برای دانش‌آموزان پایه دوازدهم مناسب است.

▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطة: کاربرد * ریاضی و آمار ۲ (فصل ۳، درس ۱)

۳- پاسخ: گزینه ۴

- شاخص، یک معیار آماری است که تغییرات نسبی در جامعه آماری را نشان می‌دهد.
- $100 \times \frac{\text{شاخص در سال پایه} - \text{شاخص در سال مورد نظر}}{\text{شاخص در سال پایه}}$ = میزان تغییرات به درصد

با توجه به فرض سؤال، میزان تغییرات شاخص پوسیدگی دندان، برابر است با:

$$-37/5 = -\frac{3}{8} \times 100 = \frac{5-8}{8} \times 100 = \text{میزان تغییرات شاخص پوسیدگی دندان}$$

بنابراین شاخص پوسیدگی دندان، طی ۳ سال، به میزان ۳۷/۵ درصد کاهش یافته است.

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * ریاضی و آمار ۲ (فصل ۳، درس ۱)

۴- پاسخ: گزینه ۱

- در یک جامعه، همه افراد ۱۶ ساله و بالاتر که توانایی کار کردن دارند را «جمعیت فعال» می‌نامند:
 جمعیت بیکار + جمعیت شاغل = جمعیت فعال
 - نرخ بیکاری در یک جامعه، از رابطه زیر محاسبه می‌شود:

$$\text{نرخ بیکاری} = \frac{\text{جمعیت بیکار}}{\text{جمعیت فعال}} \times 100$$

بیکار، به افراد ۱۶ ساله و بالاتر گفته می‌شود که در جست‌وجوی شغل بوده یا منتظر شروع به کار از تاریخ مشخصی هستند.

اگر تعداد افراد بیکار را x فرض کنیم، با توجه به فرض سؤال، داریم:

$$30 = \frac{x}{x+4200} \times 100 \xrightarrow{\text{طرفین وسطین}} \frac{x}{x+4200} = \frac{3}{10} \Rightarrow 3x + 12600 = 10x \Rightarrow 7x = 12600 \Rightarrow x = \frac{12600}{7} = 1800$$

بنابراین تعداد افراد بیکار ۱۶ ساله و بیشتر در این منطقه، ۱۸۰۰ نفر است.

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * ریاضی و آمار ۲ (فصل ۳، درس ۱)

۵- پاسخ: گزینه ۲

$$\text{BMI} = \frac{W}{L^2}$$

- شاخص توده بدنی (BMI)، از تقسیم وزن (کیلوگرم) به مجذور قد (متر) به دست می‌آید:

اگر وزن این شخص را x در نظر بگیریم، طبق فرض سؤال، داریم:

$$18 = \frac{x}{22} \Rightarrow x = 18 \times 22 = 396$$

بنابراین وزن این شخص، باید ۳۹۶ کیلوگرم باشد تا شاخص توده بدنی او، برابر با ۱۸ باشد.

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * ریاضی و آمار ۲ (فصل ۳، درس ۱)

۶- پاسخ: گزینه ۳

- اگر قیمت دو کالای A و B در سال پایه به ترتیب، برابر با قدیم، C_A و C_B و در سال موردنظر به ترتیب، برابر با جدید، D_A و D_B باشد، شاخص بهای دو کالای A و B برابر است با:

$$\text{شاخص بهای دو کالای A و B در سال پایه} = \frac{D_A \times C_{A, \text{جدید}} + D_B \times C_{B, \text{جدید}}}{D_A \times C_{A, \text{قدیم}} + D_B \times C_{B, \text{قدیم}}}$$

با توجه به فرض سؤال، شاخص بهای این کالا در سال ۹۹، برابر است با:

$$99 = \frac{10 \times 9000}{10 \times a} \times 100 = 240 \Rightarrow \frac{9000}{a} = \frac{24}{10} \Rightarrow 90000 = 24a \Rightarrow a = \frac{90000}{24} = 3750$$

بنابراین قیمت شیر در سال پایه، ۳۷۵۰ تومان بوده و گزینه ۳ پاسخ است.

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * ریاضی و آمار ۲ (فصل ۳، درس ۱)

۷- پاسخ: گزینه ۱

- خط فقر، کمترین درآمدی است که برای زندگی یک نفر در یک ماه، موردنیاز است. خط فقر برابر با نصف میانگین یا نصف میانۀ درآمد ماهانه افراد جامعه است.

- اگر n مشاهده به صورت $x_1, x_2, \dots, x_n$ داشته باشیم، «میانگین» آن‌ها را با نماد $\bar{x}$ نشان می‌دهیم و به صورت زیر تعریف می‌شود:

$$\bar{x} = \frac{x_1 + x_2 + \dots + x_n}{n}$$

- میانه: پس از مرتب کردن داده‌ها، مقداری که تعداد داده‌های بعد از آن، با تعداد داده‌های قبل از آن برابر است، «میانه» نام دارد. اگر تعداد داده‌ها زوج باشد، میانه برابر با میانگین دو داده وسطی مرتب شده است.

از آنجا که خط فقر، به روش میانگین محاسبه شده است، پس طبق تعریف خط فقر، میانگین داده‌ها، برابر با $\bar{x} = 2 \times 5 = 10$ می‌باشد. حال میانگین داده‌ها را به دست آورده و آن را برابر با 10 قرار می‌دهیم:

$$a, 7, 4, 18, 14, 6 : \bar{x} = \frac{a+7+4+18+14+6}{6} = \frac{a+49}{6} \Rightarrow \frac{a+49}{6} = 10 \Rightarrow a+49 = 60 \Rightarrow a = 11$$

اکنون با جایگذاری مقدار a ، داده‌ها را از کوچک به بزرگ مرتب کرده و میانه آن‌ها را به دست می‌آوریم:

$$4, 6, \underbrace{7, 11}, 14, 18$$

$$\text{میانه} = \frac{7+11}{2} = 9$$

بنابراین خط فقر به روش میانه برابر با $\frac{9}{5} = 4/5$ می‌باشد و گزینه 1 پاسخ است.

8- پاسخ: گزینه 3 ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * ریاضی و آمار 2 (فصل 3، درس 1)

- خط فقر، کمترین درآمدی است که برای زندگی یک نفر در یک ماه، مورد نیاز است. خط فقر برابر با نصف میانگین یا نصف میانه درآمد ماهانه افراد جامعه است.

- اگر n مشاهده به صورت $x_1, x_2, \dots, x_n$ داشته باشیم، «میانگین» آن‌ها را با نماد $\bar{x}$ نشان می‌دهیم و به صورت زیر تعریف می‌شود:

$$\bar{x} = \frac{x_1 + x_2 + \dots + x_n}{n}$$

- میانه: پس از مرتب کردن داده‌ها، مقداری که تعداد داده‌های بعد از آن، با تعداد داده‌های قبل از آن برابر است، «میانه» نام دارد. اگر تعداد داده‌ها زوج باشد، میانه برابر با میانگین دو داده وسطی مرتب شده است.

ابتدا میانگین داده‌ها را به دست آوریم:

$$\bar{x} = \frac{2+12+11+10+7+5+12+15+8+13}{10} = \frac{95}{10} = 9.5$$

پس خط فقر به روش میانگین، برابر با $\frac{9.5}{2} = 4.75$ است.

برای محاسبه میانه، داده‌ها را از کوچک به بزرگ، مرتب می‌کنیم:

$$2, 5, 7, 8, \underbrace{10, 11}, 12, 12, 13, 15$$

$$\text{میانه} = \frac{10+11}{2} = 10.5$$

پس خط فقر به روش میانه، برابر با $\frac{10.5}{2} = 5.25$ می‌باشد.

$$5.25 - 4.75 = 0.5$$

بنابراین اختلاف خط فقر به دو روش میانگین و میانه، برابر است با:

9- پاسخ: گزینه 3 ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * ریاضی و آمار 2 (فصل 3، درس 1)

$$BMI = \frac{W}{L^2}$$

- شاخص توده بدنی (BMI)، از تقسیم وزن (کیلوگرم) به مجذور قد (متر) به دست می‌آید:

با توجه به جدول فرض سؤال، نماتوپ فرد ۲۰ ساله، برابر با ۲۲ و نماتوپ فرد ۶۲ ساله، برابر با ۲۶ است. حال براساس رابطه شاخص توده بدنی، داریم:

$$\begin{cases} 22 = \frac{x}{2.2} \Rightarrow x = 22 \times 2.2 = 48.4 \\ 26 = \frac{y}{2.2} \Rightarrow y = 26 \times 2.2 = 57.2 \end{cases}$$

بنابراین اختلاف وزن این دو نفر، برابر با $57.2 - 48.4 = 8.8$ کیلوگرم می‌باشد.

۱۰- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * ریاضی و آمار ۲ (فصل ۳، درس ۱)

- خط فقر، کمترین درآمدی است که برای زندگی یک نفر در یک ماه، موردنیاز است. خط فقر برابر با نصف میانگین یا نصف میانۀ درآمد ماهانۀ افراد جامعه است.

- اگر n مشاهده به صورت $x_1, x_2, \dots, x_n$ داشته باشیم، «میانگین» آن‌ها را با نماد $\bar{x}$ نشان می‌دهیم و به صورت زیر تعریف می‌شود:

$$\bar{x} = \frac{x_1 + x_2 + \dots + x_n}{n}$$

- میانگین موزون: هرگاه داده‌های آماری $x_1, x_2, \dots, x_n$ به ترتیب دارای فراوانی $f_1, f_2, \dots, f_n$ باشند، میانگین آن‌ها که «میانگین موزون» یا «میانگین وزنی» نامیده می‌شود، از رابطه زیر به دست می‌آید:

$$\bar{x} = \frac{x_1 \times f_1 + x_2 \times f_2 + \dots + x_n \times f_n}{f_1 + f_2 + \dots + f_n}$$

با توجه به نمودار فرض سؤال، ابتدا میانگین درآمد کارکنان شرکت را محاسبه می‌کنیم:

$$\bar{x} = \frac{(3 \times 2) + (10 \times 4) + (5 \times 6) + (2 \times 10)}{2 + 3 + 5 + 10} \Rightarrow \bar{x} = \frac{6 + 40 + 30 + 20}{20} = \frac{96}{20} = 4.8$$

$$\text{خط فقر} = \frac{4.8}{2} = 2.4$$

بنابراین خط فقر به روش میانگین، برابر است با:

۱۱- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * ریاضی و آمار ۲ (فصل ۳، درس ۱)

- خط فقر، کمترین درآمدی است که برای زندگی یک نفر در یک ماه، موردنیاز است. خط فقر برابر با نصف میانگین یا نصف میانۀ درآمد ماهانۀ افراد جامعه است.

- اگر همه داده‌ها را در عدد ثابتی ضرب (یا تقسیم) کنیم، میانگین داده‌ها در آن عدد ثابت، ضرب (یا تقسیم) می‌شود.

ابتدا داده‌ها را از کوچک به بزرگ مرتب کرده و میانۀ آن‌ها را به دست می‌آوریم:

$$1/5, 2/6, 2/7, 2/9, \frac{3/8}{\text{میانۀ}}, 4/1, 4/3, 5/1, 5/4$$

طبق تعریف، خط فقر اولیه، برابر با $1/9 = \frac{3/8}{4}$ میلیون تومان است. حال با توجه به اینکه درآمد همه کارکنان ۲۰ درصد افزایش یافته، پس

میانۀ و در نتیجه خط فقر هم ۲۰ درصد افزایش پیدا می‌کند:

$$\text{میلیون تومان } 0.38 = \frac{20}{100} \times 1/9 = 20\% \times 1/9 = \text{افزایش خط فقر}$$

بنابراین خط فقر به میزان 0.38 میلیون تومان افزایش می‌یابد و خط فقر جدید، برابر با $2/28 = 0.38 + 1/9$ میلیون تومان می‌باشد و گزینه ۳ پاسخ است.

اینجوری هم میشه

دقت داشته باشیم که وقتی همه داده‌ها ۲۰ درصد افزایش پیدا کند، به این معناست که همه داده‌ها در عدد $1/2$ ضرب شوند، که در نتیجه میانگین داده‌ها نیز در $1/2$ ضرب می‌شود و خط فقر نیز در $1/2$ ضرب می‌شود:

۱۲- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * ریاضی و آمار ۲ (فصل ۳، درس ۱)

خوبه اینو بدونی

- در یک جامعه، همه افراد ۱۶ ساله و بالاتر که توانایی کار کردن دارند را «جمعیت فعال» می‌نامند:

$$\text{جمعیت بیکار} + \text{جمعیت شاغل} = \text{جمعیت فعال}$$

$$\text{نرخ بیکاری در یک جامعه، از رابطه زیر محاسبه می‌شود:} \\ \text{نرخ بیکاری} = \frac{\text{جمعیت بیکار}}{\text{جمعیت فعال}} \times 100$$

بیکار، به افراد ۱۶ ساله و بالاتر گفته می‌شود که در جست‌وجوی شغل بوده یا منتظر شروع به کار از تاریخ مشخصی هستند.

جوابش اینه

طبق فرض سؤال، جمعیت فعال در این شهر، برابر با $4000 + 2000 = 6000$ نفر است. حال اگر تعداد افرادی که بعد از تعطیل شدن کارخانه، بیکار شده‌اند را x در نظر بگیریم، تعداد افراد بیکار این شهر، برابر با $2000 + x$ می‌باشد و داریم:

$$38 = \frac{2000 + x}{6000} \times 100 \Rightarrow \frac{2000 + x}{6000} = \frac{38}{100} \xrightarrow{\text{طرفین وسطین}} 228000 = 200000 + 100x \Rightarrow 28000 = 100x \Rightarrow x = 280$$

بنابراین ۲۸۰ نفر به خاطر تعطیلی کارخانه، بیکار شده‌اند و گزینه ۴ پاسخ است.

۱۳- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * ریاضی و آمار ۲ (فصل ۳، درس ۱)

خوبه اینو بدونی

- اگر قیمت دو کالای A و B در سال پایه به ترتیب، برابر با C_A و C_B قدیم، و در سال موردنظر به ترتیب، برابر با C_A جدید و C_B جدید، و مقادیر مصرفی آن‌ها در سال پایه به ترتیب، برابر با D_A و D_B باشد، شاخص بهای دو کالای A و B برابر است با:

$$\text{شاخص بهای دو کالای A و B در سال پایه} = \frac{D_A \times C_{A, \text{جدید}} + D_B \times C_{B, \text{جدید}}}{D_A \times C_{A, \text{قدیم}} + D_B \times C_{B, \text{قدیم}}}$$

- با فرض ۱۰۰ بودن شاخص سال پایه، نرخ تورم برابر است با:

$$\text{شاخص سال پایه} - (\text{شاخص سال موردنظر}) = \text{نرخ تورم}$$

جوابش اینه

با توجه به فرض سؤال، شاخص بهای این دو نوع کالا در سال مورد نظر را به دست می‌آوریم:

$$\text{شاخص بهای کالا در سال مورد نظر} = \frac{(60 \times 10500) + (75 \times 6000)}{(60 \times 7500) + (75 \times 4000)} \times 100 = \frac{630000 + 450000}{450000 + 300000} \times 100 = \frac{1080000}{750000} \times 100 = \frac{108}{75} \times 100 = 144$$

با توجه به اینکه شاخص سال پایه، ۱۰۰ در نظر گرفته شده است، مقدار تورم برابر است با:

$$144 - 100 = 44 = \text{تورم در سال مورد نظر}$$

بنابراین میزان تورم در سال مورد نظر، ۴۴ درصد می‌باشد.

۱۴- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * ریاضی و آمار ۲ (فصل ۳، درس ۱)

خوبه اینو بدونی

- خط فقر، کمترین درآمدی است که برای زندگی یک نفر در یک ماه، موردنیاز است. خط فقر برابر با نصف میانگین یا نصف میانگین درآمد ماهانه افراد جامعه است.

- اگر n مشاهده به صورت $x_1, x_2, \dots, x_n$ داشته باشیم، «میانگین» آن‌ها را با نماد $\bar{x}$ نشان می‌دهیم و به صورت زیر تعریف می‌شود:

$$\bar{x} = \frac{x_1 + x_2 + \dots + x_n}{n}$$

ابتدا میانگین حقوق کارمندان شرکت را محاسبه می‌کنیم:

$$\bar{x} = \frac{۱۴+۳+۴+۳+۱/۳+۳/۵+۱/۹+۱/۳}{۸} = \frac{۳۲}{۸} = ۴$$

خط فقر به روش میانگین، برای کارمندان این شرکت، برابر با $\frac{۴}{۲} = ۲$ میلیون تومان است و ۳ نفر از کارمندان شرکت، زیر خط فقر قرار دارند و باید یارانه دریافت کنند:

$$\left\{ \begin{array}{l} \text{میلیون تومان} \quad ۲-۱/۳=۰/۷ \quad \text{آبدارچی} \\ \text{میلیون تومان} \quad ۲-۱/۹=۰/۱ \quad \text{منشی} \\ \text{میلیون تومان} \quad ۲-۱/۳=۰/۷ \quad \text{سرایدار} \end{array} \right. : \text{ یارانه افراد زیر خط فقر}$$

میلیون تومان $۰/۷+۰/۱+۰/۷=۱/۵$ = مجموع یارانه پرداختی

بنابراین مدیر شرکت باید حداقل $۱/۵$ میلیون تومان یارانه پرداخت کند تا هیچ کارمندی زیر خط فقر نباشد.

۱۵- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * ریاضی و آمار ۲ (فصل ۳، درس ۱)

- اگر قیمت دو کالای A و B در سال پایه به ترتیب، برابر با قدیم، C_A و C_B و در سال موردنظر به ترتیب، برابر با جدید، C_A و C_B و مقادیر مصرفی آنها در سال پایه به ترتیب، برابر با D_A و D_B باشد، شاخص بهای دو کالای A و B برابر است با:

$$\text{شاخص بهای دو کالای A و B در سال پایه} \times \frac{D_A \times C_{A, \text{جدید}} + D_B \times C_{B, \text{جدید}}}{D_A \times C_{A, \text{قدیم}} + D_B \times C_{B, \text{قدیم}}} = \text{شاخص بهای دو کالای A و B در سال موردنظر}$$

با توجه به فرض سؤال، شاخص نان و حبوبات را در سال ۱۴۰۲ را محاسبه می‌کنیم و آن را برابر با ۱۸۰۰ قرار می‌دهیم:

$$۱۴۰۲ \text{ در سال نان و حبوبات} = \frac{(۱۵۰ \times ۱۰۰۰) + (۵۰ \times X)}{(۱۵۰ \times ۱۰۰) + (۵۰ \times ۷۰۰)} \times ۱۰۰ = \frac{۱۵۰,۰۰۰ + ۵۰X}{۱۵,۰۰۰ + ۳۵,۰۰۰} \times ۱۰۰ = \frac{۱۵۰,۰۰۰ + ۵۰X}{۵۰,۰۰۰} \times ۱۰۰ = \frac{۱۵۰,۰۰۰ + ۵۰X}{۵۰۰}$$

$$\Rightarrow \frac{۱۵۰,۰۰۰ + ۵۰X}{۵۰۰} = ۱۸۰۰ \xrightarrow{\text{طرفین وسطین}} ۱۵۰,۰۰۰ + ۵۰X = ۹۰۰,۰۰۰ \Rightarrow ۵۰X = ۷۵۰,۰۰۰ \Rightarrow X = \frac{۷۵۰,۰۰۰}{۵۰} = ۱۵,۰۰۰$$

بنابراین قیمت حبوبات در سال ۱۴۰۲، برابر با ۱۵,۰۰۰ ریال می‌باشد.

زبان و ادبیات فارسی

۱۶- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * علوم و فنون ادبی ۲ (درس ۱۰)

گزینه ۱: قالب حقیقی شعر «مفردات» است و تکرار قافیه در این سبک امری طبیعی است.
گزینه ۲: شاعران این سبک، مطالب عرفانی و فلسفی را با زبان دیگری بیان می‌کردند و آن را خلاصه و قابل درک تر می‌گفتند. یافتن افکار تازه نیز از ویژگی‌های شعر آن‌هاست.
گزینه ۳: مختصات سبکی زبان قدیم به ویژه سبک خراسانی از شعر این دوره حذف شد.

۱۷- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * علوم و فنون ادبی ۲ (درس ۱۰)

زبان سبک هندی زبانی واقع‌گراست. ← محتوای گزینه ۱ مربوط به قلمرو ادبی و قلمرو فکری است.

۱۸- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * علوم و فنون ادبی ۲ (درس ۱۰)

یکی از شاخصه‌های ادبی سبک هندی، کاربرد آرایه‌های اسلوب معادله، حسن تعلیل و حس آمیزی است و در گزینه ۲، آرایه اسلوب معادله به کار رفته است و در گزینه‌های دیگر هیچ شاخصه ادبی، زبانی یا فکری سبک هندی وجود ندارد.

محتوای ابیات گزینه‌های ۱ و ۴ عشق زمینی است که در دربار صفوی جایی نداشته است. بیت ۳ نیز محتوای مدحی دارد که مربوط به سبک هندی نیست.

۱۹- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: دانش * علوم و فنون ادبی ۲ (درس ۱۰)

دیباچه آثاری چون شرفنامه بدلیسی و عیار دانش مصنوع است، اما خود این آثار به نثر ساده هستند.

۲۰- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * علوم و فنون ادبی ۲ (درس ۱۰)

«رشحات عین الحیات»: اثر علی بن حسین واعظ کاشفی در زمینه عرفان که به نثری ساده نوشته شده است.
«جامع عباسی»: اثر شیخ بهایی در زمینه فقه که به نثری ساده نوشته شده است.
«مجالس المؤمنین»: اثر قاضی نورالله شوشتری در موضوع زندگی نامه که به نثری ساده نوشته شده است.

۲۱- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * علوم و فنون ادبی ۲ (درس ۱۰)

بررسی موارد نادرست:

الف) در این دوره با از بین رفتن سلطه حکومت بغداد بر ایران، کاربرد لغات عربی کم شد.
ج) صحبت کردن به زبان ترکی توسط سلاطین صفوی در دربار سبب ضعف زبان فارسی گردید.

۲۲- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * علوم و فنون ادبی ۲ (درس ۱۰)

تلمیح در این دوره در مضمون‌سازی نقش فعالی دارد؛ اما تلمیحات رایج، نه تلمیحات غریب و نادر.

۲۳- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * علوم و فنون ادبی ۲ (درس ۱۰)

گزینه ۱: کاربرد شعرهای ضعیف در متن کتاب‌های نثر - که غالباً سروده خود مؤلفان است - رواج دارد.
گزینه ۲: بی‌دقتی در ذکر تاریخ و حوادث تاریخی و رواج مدح و چاپلوسی، نثر این دوره را از رونق انداخته است.
گزینه ۴: انحطاط ادبی در این دوره از دوره تیموری بیشتر است و از دیدگاه ادبی ارزش والایی ندارد.

۲۴- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * علوم و فنون ادبی ۲ (درس ۱۰)

یکی از ویژگی‌های ادبی این سبک، استفاده از ردیف‌های طولانی مثل: خواهم شدن، می‌شود پیدا و... است که در گزینه ۱ ردیف «خواهد نواخت» استفاده شده است.

۲۵- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * علوم و فنون ادبی ۲ (درس ۱۰)

کلماتی مثل «بخیه، عینک و...» در ادبیات قبل از سبک هندی، کمتر رواج داشته‌اند.

۲۶- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: دانش * علوم و فنون ادبی ۲ (درس ۱۰)

الف) کشتار مردم و فرار دسته‌جمعی افراد باذوق و آزاده از بیم تیغ استبداد و کشته شدن یا مردن آنان از گرسنگی و فقر همه باعث شد در عصر اعتلای صفوی، ایران از نویسنده قوی دست خالی بماند.
ب) آوردن نتایج اضافات در مقام تعریف و تمجید از بزرگان به سبب قرینه‌پردازی و موازنه.
ج) نثر این دوره از دیدگاه ادبی ارزش والایی ندارد؛ زیرا به زبان عامیانه نزدیک است و متن‌های ادبی نیز با تصنع و تکلف همراه است.

۲۷- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * علوم و فنون ادبی ۲ (درس ۱۰)

جمع بستن واژه‌های عربی، فارسی، ترکی و مغولی با «ات» از ویژگی‌های زبانی این دوره است که در متن دیده نمی‌شود.

گزینه ۱: جملات طولانی: از ابتدای متن تا انتها یک جمله مرکب است.

گزینه ۳: «خاصه شریفه» مطابقت موصوف و صفت

گزینه ۴: کاربرد وجه وصفی ← سپرده / نگاه داشته

- فعل در زبان فارسی به دو صورت «وصفی» و «صرفی» به کار می‌رود. فعل «صرفی» دارای زمان و شخص است، ولی فعل «وصفی» بدون زمان و شخص است و برای همه زمان‌ها و اشخاص، به یک وجه به کار می‌رود. به طور خلاصه آمدن صفت مفعولی (بن ماضی + ه) به عنوان فعل، «وجه وصفی» نامیده می‌شود.

۲۸- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * علوم و فنون ادبی ۲ (درس ۱۱)

تقطیع بیت صورت سؤال:

هَر	غَ	زَ	کَم	نَا	مَ	ایست	صَو	رَ	تِ	حَا	لِی	دَ	رَو
نَا	مَ	نِ	وَش	تَن	چَ	سود	چُن	نَ	رَ	سَدَ	سَو	ی	دوست
-	U	U	-	-	U	-	-	U	U	-	-	U	-

هجاهای «ایست» و «سود» به این دلیل که در پایان نیم‌مصراع هستند بلند به حساب می‌آیند.

۲۹- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * علوم و فنون ادبی ۲ (درس ۱۱)

وزن گزینه ۴ «دوری» است (مستفعلن فعولن یا مفعول فاعلاتن) و در اوزان «دوری»، هر نیم‌مصراع در حکم یک مصراع است و هجای پایانی آن باید بلند به حساب بیاید. در گزینه ۴ هجای «برق» در پایان نیم‌مصراع اول کشیده است اما باید آن را بلند به حساب بیاوریم: در هر هوا که جز برق اندر طلب نباشد / گر خرمنی بسوزد چندان عجب نباشد

گزینه ۱: فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن

گزینه ۲: فاعلاتن فاعلاتن فاعلن

گزینه ۳: فعولن فعولن فعولن

۳۰- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * علوم و فنون ادبی ۲ (درس ۱۱)

آن	قب	ل	ی	مش	تا	ق	وی	را	ن	ش	ود	هر	گز
-	-	U	U	-	-	-	-	-	U	U	-	-	-
مفعول			مفاعیلن				مفعول			مفاعیلن			(مستعفل مفعولن مستعفل مفعولن)

گزینه ۱:

خا	ب	م	را	ب	بس	ت	ای	نق	ش	م	را	ب	شس	ت	ای
-	U	U	-	U	-	U	-	-	U	U	-	U	-	U	-
مفتعلن				مفاعیلن				مفتعلن				مفاعیلن			

گزینه ۲:

مس	تی	س	لا	مت	می	ک	ند	پن	ها	پ	یا	مت	می	ک	ند
-	-	U	-	-	-	U	-	-	U	-	-	-	-	U	-
مستفعلن						مستفعلن			مستفعلن					مستفعلن	

گزینه ۳:

دع	وی	ی	عش	ق	کر	دم	سو	گن	د	ها	ب	خر	دم
-	-	U	-	U	-	-	-	-	U	-	U	-	-
مفعول				فاعلاتن				مفعول		فاعلاتن			(مستفعلن فاعولن مستفعلن فاعولن)

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * علوم و فنون ادبی ۲ (درس ۱۱)

۳۱- پاسخ: گزینه ۳

دَر	ین	با	زا	ر	گر	سو	دی	سَت	با	در	وی	ش	خر	سن	دست
U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-
مفاعیلن					مفاعیلن				مفاعیلن				مفاعیلن		

گزینه ۱:

هر	چن	د	دی	د	ها	را	نا	دی	د	می	ش	ما	ری
-	U	-	-	U	-	-	-	-	U	-	U	-	-
مستفعلن				فاعلاتن				مفعول			فاعلاتن		فاعولن

گزینه ۲:

غم	نا	ک	ن	با	ید	بود	از	طع	ن	ح	سو	دی	دل
-	U	-	U	-	-	-	-	-	U	U	-	-	-
مفعول				مفاعیلن				مفعول			مفاعیلن		مفعولن

گزینه ۴:

چُن	سر	و	ب	آ	زا	دی	هر	کس	ک	ع	نم	گر	دد
-	U	-	U	-	-	-	-	-	U	U	-	-	-
مفعول				مفاعیلن				مفعول			مفاعیلن		مفعولن

۳۲- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * علوم و فنون ادبی ۲ (درس ۱۱)

موارد «الف»، «د» و «و»:

بِ	و	صا	ل	مر	هَ	می	نِه	چُ	بِ	ان	تِ	ظا	ر	خس	تی
بَ	سَ	مز	هَ	وا	گِ	رف	تن	کِ	پَ	ری	نَ	ما	دَ	با	لی
ز	دُ	دی	دِ	خون	فِ	شا	نم	زِ	غَ	مت	شَ	بِ	جُ	دا	بی
U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U
فاعلات				فاعلاتن				فاعلات				فاعلاتن			

بررسی سایر موارد:

بیت «ب»:

تا	بَ	را	یَت	مو	بِ	مو	تف	سی	رِ	زی	با	یی	کُ	نم	
U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	
فاعلاتن				فاعلاتن				فاعلاتن				فاعلن			

بیت «ج»:

کِ	می	تر	سَ	مز	کا	رِ	وا	با	ز	ما	نی
U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U
فعولن				فعولن				فعولن			

بیت «ه»:

چر	خ	با	زی	گر	آ	زین	با	زی	چ	ها	بس	یا	ر	دا	رد
U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U
فاعلاتن				فاعلاتن				فاعلاتن				فاعلاتن			

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * علوم و فنون ادبی ۲ (درس ۱۱)

۳۳- پاسخ: گزینه ۱

بیت «الف»:

فُ	رو	شن	د	مف	تا	حِ	مش	کل	گُ	شا	یی
U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U
فعولن				فعولن				فعولن			

بیت «ب»:

آ	یی	ن	تق	وا	ما	نی	ز	دا	نیم
U	U	U	U	U	U	U	U	U	U
مستفعلن				فع		مستفعلن			

بیت «ج»:

با	غ	بان	چُ	من	زین	جا	بگ	دَ	رم	حَ	را	مت	باد		
U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U		
فاعلن				مفاعیلن				فاعلن				مفاعیلن			

بیت «د»:

دا	یم	گُ	لِ	این	بس	تا	شا	دا	ب	ن	می	ما	ند		
U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U		
مستفعل				مفعولن				مستفعل				(مفعول مفاعیلن مفعول مفاعیلن)			

بیت «ه»:

عم	ری	سُ	تا	من	در	طَ	لَب	هر	رو	ز	گا	می	می	زَ	نم
U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U
مستفعلن				مستفعلن				مستفعلن				مستفعلن			

۳۴- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * علوم و فنون ادبی ۲ (درس ۱۱)

تج	صی	لِ	عش	قُ	رن	دی	آ	ساخت	ن	مو	د	او	ول
آ	خر	بِ	سو	ختُ	جا	نم	در	کس	بِ	این	فَ	ضا	ئل
-	-	U	-	U	-	-	-	-	U	-	U	-	-

(مفعول فاعلاتن مفعول فاعلاتن)

(مستفعلن فعولن مستفعلن فعولن) - - U | - U - - | - - U | - U - -

گزینه ۱:

ای	ک	گف	تی	جاء	بِ	ده	تا	با	شَ	دَت	آ	را	م	جان
-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	فاعلاتن		فاعلاتن		فاعلاتن		فاعلاتن		فاعلاتن		فاعلاتن		فاعلن	

گزینه ۲:

دع	وَ	تِ	بی	شم	ع	را	هی	چ	نَ	با	شَد	ف	روغ
-	U	U	-	-	U	-	-	U	U	-	-	U	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	مفتعلن		مفتعلن		فاعلن		مفتعلن		مفتعلن		فاعلن		فاعلن

گزینه ۴:

بِ	خو	غل	تی	دِ	ام	در	زخ	مِ	خن	جر	ها	و	با	یا	ران
U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	مفاعیلن		مفاعیلن		مفاعیلن		مفاعیلن		مفاعیلن		مفاعیلن		مفاعیلن		مفاعیلن

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * علوم و فنون ادبی ۲ (درس ۱۱)

۳۵- پاسخ: گزینه ۱

وزن بیت گزینه ۱، به صورت «مفاعیلن فعلاتن مفاعیلن فععلن» است. در حالی که سایر ابیات بر وزن «مفتعلن فاعلن مفتعلن فاعلن» از اوزان همسان دولختی سروده شده‌اند.

گزینه ۱:	ب	تا	ه	لا	ک	ش	وَد	دو	سُ	در	مُ	حَب	بَ	تِ	دوست
ک	زن	دِ	گا	ن	ی	او	در	ه	لا	ک	بو	دَ	نِ	اوست	
U	-	U	-	U	U	-	-	U	-	U	-	U	U	-	
	مفاعیلن		مفاعیلن		فاعلاتن		فاعلاتن		مفاعیلن		مفاعیلن		فاعلن		

گزینه ۲:	گر	چ	تَ	خو	خا	رِ	ای	ره	زَ	نُ	عی	یا	رِ	ای
گزینه ۳:	بر	گِ	ص	بو	ری	کِ	راست	بی	رُ	خِ	نی	کو	یِ	دوست
گزینه ۴:	هر	کِ	دِ	لا	را	م	دید	از	دِ	لَ	شا	را	م	رفت
-	U	U	-	-	-	U	-	-	U	U	-	-	U	-
	مفتعلن		مفتعلن		فاعلن		فاعلن		مفتعلن		مفتعلن		فاعلن	

۳۶- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * علوم و فنون ادبی ۲ (درس ۱۱)

اگر بیت را به دسته‌های «سه تایی - چهار تایی» تقسیم کنیم، وزن «مفعول مفاعیلن» به دست می‌آید و اگر به دسته‌های «چهار تایی - سه تایی» تقسیم کنیم، وزن «مستفعل مفعولن» به دست می‌آید:

ما	با	ر	گ	ه	دا	دیم	ای	رف	ت	س	تم	بر	ما
بر	قص	ر	س	تم	کا	را	گو	یی	چ	ر	سد	خذ	لا
-	-	U	U	-	-	-	-	U	U	-	-	-	-
-	-	U	U	-	-	-	-	U	U	-	-	-	-

گزینه‌های ۱ و ۳:

دو	ش	چ	خر	د	ای	د	لا	را	ست	ب	گو	ن	ها	م	کن
چش	م	ک	بر	ت	می	ک	نم	چش	م	ح	سو	د	می	ک	نم
-	U	U	-	U	-	U	-	-	U	U	-	U	-	U	-
	مفتعلن			مفاعلن				مفتعلن				مفاعلن			

گزینه ۴:

چ	بی	نا	پا	و	سر	گش	تم	ک	پا	یز	سر	ن	می	دا	نم
U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-
	مفاعیلن			مفاعیلن				مفاعیلن				مفاعیلن			

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: استدلال * علوم و فنون ادبی ۲ (درس ۱۱)

۳۷- پاسخ: گزینه ۴

مفهوم گزینه ۴ و بیت صورت سؤال: خانه کردن دل عاشق بین موهای معشوق و علاقه نداشتن به برگشتن به جای قبلی خود.

گزینه ۱: عادت کردن دل به زندانی شدن در زلف یار و دشوار دانستن رهایی از آن

گزینه ۲: گره خوردگی دل بی‌قرار عاشق در زلف یار و رفتن یار

گزینه ۳: زندانی شدن و گره خوردگی دل عاشق در زلف یار

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: استدلال * علوم و فنون ادبی ۲ (درس ۱۱)

۳۸- پاسخ: گزینه ۱

مفهوم مشترک صورت سؤال و گزینه ۱: هر کسی درد عشق را نچشیده باشد، انسان عاشق را نمی‌فهمد.

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: استدلال * علوم و فنون ادبی ۲ (درس ۱۰)

۳۹- پاسخ: گزینه ۴

مفهوم مشترک ابیات: بعد از هر غفلت و خوشی ناپایدار، رنج و سختی و عذاب است.

گزینه ۴: ناکامی بلبل در رسیدن به گل به خاطر کوتاهی عمر گل

۴۰- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: استدلال * علوم و فنون ادبی ۲ (درس ۱۰)

در بیت صورت سؤال، شاعر از تنهایی و عدم تمایل دیگران به خود ناراحت است، اما در گزینه ۲، قبول خلق را باعث دل‌سیاهی و رد شدن توسط دیگران را باعث صفای دل می‌داند.

گزینه ۱: تنهایی و عدم اقبال دیگران به شاعر (مشترک با صورت سؤال)
گزینه ۳: عاشق فقط در پناه معشوق است و به جز او پناهی ندارد.
گزینه ۴: هر چه معشوق بخوهد، عاشق می‌پذیرد.

علوم اجتماعی

۴۱- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * جامعه‌شناسی ۲ (درس ۱۲)

■ اغلب مرعوب فرهنگ مدرن شده بودند ولی با گریز و رویگردانی از سکولاریسم، به سوی هویت دینی خود فراخوانده شدند ← مهاجران ساکن کشورهای غربی
■ بنیان‌های هویتی فرهنگ غرب ← لایه‌های عمیق یا همان فلسفه روشنگری
■ برای پاسخ دادن به نیازهای فطری آدمی، عرفان‌های رنگارنگ همانند قارچ از زمین رویدهند و عده‌ای از آن‌ها پیروی می‌کنند ← بحران معنویت

۴۲- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * جامعه‌شناسی ۲ (درس ۱۲)

■ چالش‌هایی که برخاسته از عمق فرهنگ غرب است ← چالش‌های معنوی، اخلاقی و عاطفی
■ به منزله تردید در هویت معرفت‌شناختی جهان مدرن است ← تردید در روشنگری
■ نشانه بحران معنویت در فرهنگ غرب است ← افول سکولاریسم (پساسکولاریسم)
■ شناختی که بیش از دو سده دوام نیاورد ← شناخت عقلی جدید

۴۳- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * جامعه‌شناسی ۲ (درس ۱۲)

■ سکولاریسم، به ترتیب در حوزه‌های هنر، اقتصاد، سیاست و علم ظاهر گردید و فرهنگ تخصصی هریک از این حوزه‌ها، سکولار و دنیوی شد؛ اما فرهنگ عمومی جامعه غربی، در محدوده زندگی شخصی و خصوصی افراد، همچنان دینی باقی ماند.
■ برگزاری مراسم عید پاک، ازدواج و تدفین براساس آموزه‌های مسیحیت بیانگر حضور دین در فرهنگ عمومی جامعه غربی است.

۴۴- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: دانش * جامعه‌شناسی ۲ (درس ۱۲)

بحران معرفتی جدید هنگامی آغاز شد که محدودیت‌های علمی دانش تجربی و همچنین وابستگی آن به معرفت‌های غیر تجربی و غیرحسی آشکار شد. در نیمه اول قرن بیستم، با روشن شدن محدودیت‌های علم تجربی، علم از داورهای ارزشی دست برداشت و به امور طبیعی محدود شد. در نیمه دوم قرن بیستم، با روشن شدن اینکه علم تجربی دارای مبانی غیر تجربی است، علم مدرن زیر سؤال رفت. آشکار شد علم تجربی غربی تنها تفسیر ممکن از جهان طبیعت نیست، بلکه تفسیرهای متناسب با فرهنگ‌های دیگر نیز می‌تواند وجود داشته باشد.

۴۵- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: دانش * جامعه‌شناسی ۲ (درس ۱۲)

- مهم‌ترین علت تداوم باورهای دینی و معنوی در زندگی انسان، نیاز فطری آدمی به حقایق قدسی و ماوراءطبیعی است.
- اصالت بخشیدن به انسان دنیوی در قرن بیستم به پوچ‌گرایی، یأس و ناامیدی و مرگ آرمان‌ها و امیدها انجامید.
- گریز و رویگردانی از سکولاریسم در جوامع غربی، پیامدهایی داشت از جمله اینکه برخی از نخبگان جهان غرب را به جست‌وجوی سنت‌های قدسی و دینی واداشت.

۴۶- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * جامعه‌شناسی ۲ (درس ۱۳)

- قدرت نظامی، سیاسی، اقتصادی و جاذبه‌های دنیوی کشورهای غربی (علت)، دولتمردان کشورهای اسلامی را مرعوب و شیفته فرهنگ غرب می‌ساخت و این مسئله، عزت و استقلال کشورهای اسلامی را تضعیف می‌کرد (پیامد).

۴۷- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * جامعه‌شناسی ۲ (درس ۱۳)

- اعتراض روشنفکران چپ به روشنفکران نسل اول از نوع اعتراضاتی بود که طی قرن بیستم در کشورهای غربی نسبت به عملکرد اقتصادی نظام‌های لیبرالیستی و سرمایه‌داری شکل می‌گرفت.

۴۸- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * جامعه‌شناسی ۲ (درس ۱۳)

- روی آوردن مجدد غرب‌گرایان جوامع اسلامی به اندیشه‌های لیبرالیستی غربی ← ^{پیامد} فروپاشی بلوک شرق و از بین رفتن جاذبه‌های روشنفکری چپ در سطح جهان و کشورهای اسلامی
- تأثیرگذاری بر چگونگی مواجهه جهان‌های اجتماعی دیگر و اعضای آن‌ها با جهان غرب ← ^{پیامد} جهان غرب ابتدا با سطحی‌ترین و ظاهری‌ترین لایه‌های هویتی خود با سایر جهان‌های اجتماعی مواجه شد.
- آسیب‌پذیری دولت‌های مسلمان در برابر کشورهای غربی ← ^{پیامد} دوری این کشورها از سنت‌های دینی و اسلامی

۴۹- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * جامعه‌شناسی ۲ (درس ۱۳)

- تغییر خط عربی به لاتین یکی از اقدامات آتاتورک بود که از حاکمان سکولار محسوب می‌شود.
- منورالفکران غرب‌گرا (نسل اول روشنفکران) در لژهای فراماسونری سازمان می‌یافتند.
- ناسیونالیسم، اندیشه سیاسی قوم‌گرایانه غرب متجدد بود.
- از جمله فعالیت‌های اسلام‌ستیزانه رضاخان، واقعه مسجد گوهرشاد بود.

۵۰- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: دانش * جامعه‌شناسی ۲ (درس ۱۳)

- جلوگیری از موفقیت بیدارگران ← دولت‌های استعمارگر غربی با کمک منورالفکران
- در حاشیه مناسبات قدرت‌های قومی، باقی مانده بودند ← فقاقت و عدالت (دو عنصر برتر فرهنگ اسلامی)
- هیجان‌انگیزترین و شفاف‌ترین لحظه یک پدیده اجتماعی ← آغاز شکل‌گیری آن

۵۱- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * جامعه‌شناسی ۲ (درس ۱۴)

- موضع رهبران شیعه پس از شکست در مشروطه ← مقاومت منفی
- قطب‌بندی جدید فرهنگی و تمدنی ← انقلاب اسلامی
- جنبش‌هایی را برای اصلاح رفتار حاکمان و ساختار حکومت قاجار به‌وجود آوردند ← نخستین بیدارگران اسلامی
- نمونه‌ای موفق از فعالیت رقابت‌آمیز اصلاحی ← جنبش تنباکو

۵۲- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * جامعه‌شناسی ۲ (درس ۱۴)

- انقلاب اسلامی ایران، انقلاب صرفاً سیاسی نبود، بلکه هویتی فرهنگی و تمدنی داشت.
- امام خمینی^(ه)، انقلاب را هنگامی آغاز کرد که شاه تحت حمایت دولت‌های غربی بود و مأموریت حفظ امنیت منطقه را برعهده داشت و روشنفکران چپ نیز از صحنه رقابت‌های سیاسی داخلی کشور حذف شده بودند.
- انقلاب اسلامی، بازگشت مردم ایران به حرکت ناتمامی بود که در مشروطه آغاز کرده بودند. این بازگشت با هزینه نزدیک به صدسال تجربه تاریخی انجام می‌شد؛ تجربه رقابت با منورالفکران غرب‌گرا، استبداد استعماری و روشنفکرانی که در حاشیه بلوک شرق و غرب عمل می‌کردند.

۵۳- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: دانش * جامعه‌شناسی ۲ (درس ۱۴)

نمونه تاریخی	ویژگی	فعالیت اجتماعی - سیاسی
تدوین رساله‌های جهادیه	همکاری با حاکم نامشروع در حد واجبات نظامیه	مقاومت منفی
جنبش تنباکو	اصلاح رفتار حاکمان یا ساختار حکومت	فعالیت رقابت‌آمیز اصلاحی
جنبش عدالتخانه، انقلاب مشروطه	تغییر ساختار سیاسی	انقلاب اجتماعی

۵۴- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: دانش * جامعه‌شناسی ۲ (درس ۱۴)

- انتخاب نام مشروطه ← بست‌نشینی در سفارتخانه انگلستان
- جریان انقلاب مشروطه ← نزاع و رقابت سخت بین بیدارگران اسلامی و منورالفکران غرب‌گرا
- معنای مجلس در دیدگاه منورالفکران ← محلی که در آن، قوانین نه بر پایه احکام اسلام بلکه براساس اراده و خواست بشر تنظیم و تدوین می‌شد.
- پیوستن منورالفکران غرب‌زده به آن ← اوج‌گیری جنبش عدالتخانه

۵۵- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * جامعه‌شناسی ۲ (درس ۱۴)

- انقلاب اسلامی، همه اقشار و گروه‌های جامعه را دربرمی‌گرفت.
- انقلاب‌های آزادی‌بخش در بسیاری از کشورهای جهان سوم شکل گرفتند.
- انقلاب اسلامی ایران و انقلاب‌های آزادی‌بخش قرن بیستم همگی در جهت از بین بردن سلطه سیاسی غرب عمل می‌کردند.
- انقلاب مشروطه، در پی تأسیس مجلسی بود که قوانین عادلانه الهی را تدوین کند و ساختار سیاسی جامعه را تغییر می‌داد.

روان‌شناسی

۵۶- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * روان‌شناسی (درس ۶)

در تعارض گرایش اجتناب با یک امر مواجهیم که دارای دو جنبه خواستنی و ناخواستنی است. رفتن به مسافرت برای سیامک یک فرصت خوب و خواستنی است، اما همزمان باعث از دست رفتن نمره‌اش می‌شود که جنبه نامطلوب این تصمیم است و باعث تردید در تصمیم‌گیری و ایجاد تعارض می‌شود. دقت کنید اگر تصمیم‌گیری میان یک گزینه مطلوب و یک گزینه نامطلوب باشد، اصلاً تعارضی شکل نمی‌گیرد و فرد گزینه مطلوب را انتخاب می‌کند.

۵۷- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: استدلال * روان‌شناسی (درس ۶)

بررسی عبارات به ترتیب:

- عبارت «اول»: نادرست؛ تصمیم‌گیری استعداد ذاتی نیست، بلکه یک مهارت است و می‌توان با راهکارهایی آن را ارتقا داد.
- عبارت «دوم»: نادرست؛ اعتیاد، ایدز، بزهکاری، خشونت، بی‌بندوباری، تصادفات جاده‌ای و... از جمله آسیب‌های روانی-اجتماعی (نه فردی) هستند که در اثر تصمیم‌های شتابزده و بدون تفکر ایجاد می‌شوند. ناتوانی در تصمیم‌گیری منجر به تعارض می‌شود و لزوماً با آسیب همراه نیست. فقط در صورت مواجهه پی در پی و مداوم با تعارض‌های مختلف، فرد دچار آسیب‌های روانی و جسمانی می‌شود.
- عبارت «سوم»: درست؛ قبل از هر اقدامی، تعریف دقیقی از تصمیم مورد نظر ارائه دهید. هر چه موضوع تصمیم‌گیری دقیق‌تر باشد، اقدام‌های بعدی هم شفاف‌تر خواهد بود.
- عبارت «چهارم»: درست؛ شاید همه ما در برخی مواقع مجبور شویم از سایر سبک‌های تصمیم‌گیری استفاده کنیم، ولی باید به‌خاطر داشت سبک غالب هر فردی باید از نوع تصمیم‌گیری منطقی باشد.

۵۸- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطة: دانش * روان‌شناسی (درس ۷)

انسان و حیوان در پاسخ به نیازهای زیستی، عوامل انگیزشی مشترکی دارند، اما انسان برخلاف حیوان تابع عامل توانمندتری است که نگرش نام دارد. نگرش مجموعه عوامل فرازیستی است که باعث به‌حرکت درآوردن رفتار و شناخت در انسان‌ها می‌شود.

۵۹- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * روان‌شناسی (درس ۷)

عبارت «اول»: عوامل خارجی مانند تنبیه موجب می‌شود تا بنیامین قوانین راهنمایی-راندگی را رعایت کند، بنابراین انگیزه بنیامین بیرونی است. عبارت «دوم»: زمانی که باورهای فرد موجب هدایت رفتار شود، عامل «باورها و نظام ارزشی» که یکی از عوامل نگرشی است، نقش داشته است. عبارت «سوم»: سامان، بازی کردن را دوست دارد و لذت و پاداش انجام فعالیت برای سامان در خود فعالیت است، به همین خاطر انگیزه او درونی است و رفتار او پایداری و ماندگاری طولانی‌تری دارد. عبارت «چهارم»: همه معتقدین به یک دین احکام آن را اجرا می‌کنند (جهت انگیزه مشابه است)، ولی در میزان پایبندی به اجرای احکام یکسان نیستند، بنابراین شدت انگیزه آن‌ها متفاوت است.

انگیزه‌ها از نظر جهت و شدت در افراد مختلف متفاوت هستند. اگر افراد هدف‌ها و مسیرهای متفاوتی را دنبال کنند، تفاوت آن‌ها در جهت انگیزه‌شان است. ولی اگر در مسیر یک هدف یکسان، با نیرو و انرژی متفاوتی حرکت کنند، تفاوت در شدت انگیزه‌شان است.

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * روان‌شناسی (درس ۷)

۶۰- پاسخ: گزینه ۲

گروه «اول» صبر می‌کنند تا یک پاداش خارجی دریافت کنند. آن‌ها از خود صبر کردن لذت نمی‌برند، بلکه به دنبال پیامد آن هستند، پس انگیزه بیرونی دارند.

گروه «دوم» شیرینی را می‌خورند، چون از خوردن آن در همان لحظه لذت می‌برند و به آن علاقه دارند، پس انگیزه‌شان درونی است.

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * روان‌شناسی (درس ۷)

۶۱- پاسخ: گزینه ۴

درماندگی آموخته شده زمانی به وجود می‌آید که فرد در اثر اتفاقات تکرارشونده به این باور برسد که بین کار او و نتیجه آن رابطه‌ای وجود ندارد و در نتیجه انگیزه تلاش کردن را از دست بدهد. در گزینه‌های ۱، ۲ و ۳ افراد به این باور رسیده‌اند که هر چقدر تلاش کنند، نتیجه‌ای نخواهند گرفت، لذا دست از عمل برمی‌دارند. اما در گزینه ۴ چون سامان خود را مستحق مجازات می‌داند، اصلاً تلاشی برای از بین بردن آن نکرده است.

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * روان‌شناسی (درس ۷)

۶۲- پاسخ: گزینه ۴

هرگاه فرد مجبور شود بین دو انتخاب مطلوب یکی را برگزیند، دچار ناهماهنگی بعد از تصمیم می‌شود. افراد بعد از انتخاب، در مورد آنکه انتخاب کرده‌اند، مزایا و در مورد آنکه رد کرده‌اند، معایب را می‌شمارند.

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * روان‌شناسی (درس ۷)

۶۳- پاسخ: گزینه ۲

بررسی عبارات به ترتیب:

عبارت «اول»: ناهماهنگی شناختی (از نوع ناهماهنگی بعد از تصمیم). هرگاه فرد مجبور شود بین دو انتخاب مطلوب یکی را برگزیند، بعد از تصمیم‌گیری، دچار ناهماهنگی بعد از تصمیم می‌شود و برای از بین بردن ناهماهنگی شناختی خود، در مورد آنکه انتخاب کرده، مزایا و در مورد آنکه رد کرده است، معایب را می‌شمارد. مانند دانشجویی که بین دو موضوع مورد علاقه یکی را انتخاب کرده است و مزیت‌های موضوع انتخاب شده را مطرح می‌کند.

عبارت «دوم»: هدفمندی. هدف، هر چیزی است که انسان سعی دارد به آن برسد و فکر می‌کند، برای او مؤثر و مفید است، انتخاب هدف علاوه بر ایجاد توانمندی باعث انسجام در رفتار می‌شود. هدف معین، فرد را از بیراهه رفتن و اتلاف منابع انرژی مصون می‌دارد. زمانی که محقق به دنبال بررسی موضوع مورد علاقه خود است، هدفی در ذهن خود دارد و با توجه به همان هدف به دنبال فراهم کردن وسایل مورد نیاز برای رسیدن به هدفش است.

عبارت «سوم»: درماندگی آموخته شده. درماندگی آموخته شده مربوط به افرادی است که کوشش را با پیشرفت مرتبط نمی‌دانند و فکر می‌کنند هر کاری انجام دهند به موفقیت نمی‌رسند؛ یعنی پیامدهای رفتار را مستقل از خود رفتار می‌دانند. مانند دانش‌آموزی که معتقد است هرچقدر تلاش کند، نمره بیشتری نخواهد گرفت.

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: استدلال * روان‌شناسی (درس ۷)

۶۴- پاسخ: گزینه ۴

فرد جبرگرا باور دارد سرنوشت انسان‌ها و انتخاب‌هایشان در کنترل خود آن‌ها نیست (باور). اگر چنین فردی دوستش را مؤاخذه کند که چرا رشته نادرستی را انتخاب کرده، برخلاف باور خود رفتار کرده است؛ زیرا این رفتار (سرزنش کردن دیگران) نشان می‌دهد که او برخلاف عقاید جبرگرایی خود، در عمل انسان‌ها را مسئول سرنوشت خودشان می‌داند. بنابراین دچار ناهماهنگی شناختی شده و گزینه ۴ درست است.

گزینه ۱: نادرست؛ فرد معتقد به اختیار، عوامل مؤثر در شکل‌گیری پدیده‌های زندگی را در اختیار و کنترل خود می‌داند، پس اسناد بیرونی ندارد. ضمناً متناسب با موقعیت و توان خود می‌تواند ادراک کارایی داشته یا نداشته باشد.

گزینه ۲: نادرست؛ فرد جبرگرا عامل مؤثر در وقوع پدیده‌ها را بیرون از خود می‌داند و به همین خاطر اسنادهای غیرقابل کنترل دارد، اما این عوامل لزوماً پایدار نیستند و می‌توانند تغییر کنند. مثلاً شانس و شرایط جغرافیایی قابلیت تغییر کردن دارند.
گزینه ۳: نادرست؛ فرد معتقد به اختیار باور دارد که در سرنوشت خودش نقش دارد و به همین خاطر می‌تواند خودش را به‌خاطر رفتارهایش ملامت کند. در این صورت رفتار و باور او متضاد هم نیستند و دچار ناهماهنگی شناختی نمی‌شود.

۶۵- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: استدلال * روان‌شناسی (درس ۷)

عبارت «اول»: ماندگاری رفتار در فردی که انگیزه درونی دارد بیشتر از فردی است که انگیزه بیرونی دارد، بنابراین ماندگاری رفتار به نوع انگیزه مربوط می‌شود (تأیید گزینه‌های ۱ و ۳).
عبارت «دوم»: نگرش‌ها در شکل‌دهی به رفتار انسان به دو صورت مثبت و منفی عمل می‌کنند؛ یعنی عوامل نگرشی هم می‌توانند موجب بروز رفتار شوند و هم می‌توانند مانع بروز رفتار شوند (تأیید گزینه‌های ۱ و ۲). این موضوع ارتباطی با اهمیت عامل نگرشی ندارد. تمام عوامل نگرشی مطرح شده در کتاب از مهم‌ترین عوامل نگرشی هستند (رد گزینه‌های ۳ و ۴).
عبارت «سوم»: درماندگی آموخته‌شده مربوط به افرادی است که کوشش را با پیشرفت مرتبط نمی‌دانند. آن‌ها پیامدهای رفتار را مستقل از خود رفتار می‌دانند، در نتیجه این اعتقاد در فرد ایجاد می‌شود که رویدادها در کنترل او نیستند (تأیید گزینه‌های ۱ و ۳).
عبارت «چهارم»: حرکت در مسیر دستیابی به هدف نوعی موفقیت تلقی می‌شود، در نتیجه فرد تحت تأثیر موانع زودگذر و عواملی همچون خستگی قرار نمی‌گیرد. بنابراین کاهش میزان خستگی و کاهش تأثیرپذیری از موانع زودگذر منوط به احساس موفقیت در حین حرکت در مسیر رسیدن به هدف است. این موضوع به نوع هدف بستگی ندارد (رد گزینه‌های ۲ و ۳).

جهت انگیزه همیشه ماندگاری رفتار را تعیین نمی‌کند؛ مثلاً ممکن است دو نفر جهت انگیزه مشابهی داشته باشند (درس خواندن)، ولی یکی با انگیزه درونی و پایداری بیشتر و دیگری با انگیزه بیرونی و پایداری کمتر.

۶۶- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * روان‌شناسی (درس ۸)

سلامت	شیوه زندگی کاملاً سالم	شیوه زندگی نسبتاً سالم	میانہ	ناتوانی نسبتاً شدید	ناتوانی کامل و شدید	مرگ

۶۷- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * روان‌شناسی (درس ۸)

یکی از هدف‌های روان‌شناسی سلامت، پیشگیری و درمان بیماری‌هاست. علاوه بر این حفظ سلامتی و ارتقای آن هم مدنظر است.

گزینه ۱: روان‌شناسی سلامت از یافته‌های علم روان‌شناسی استفاده می‌کند، نه پزشکی.
گزینه ۲: روان‌شناسان سلامت بیماری یا سلامت را دو جنبه جداگانه نمی‌دانند و معتقدند از سلامت کامل تا مرگ یک پیوستار وجود دارد.
گزینه ۴: افرادی که در دو انتهای پیوستار سلامت قرار دارند، در سلامت کامل یا بیماری کامل هستند. سمت راست پیوستار بیانگر سلامت کامل و سمت چپ پیوستار بیانگر مرگ است.

۶۸- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطة: کاربرد * روان‌شناسی (درس ۸)

در روان‌شناسی سلامت متغیرهای روان‌شناختی در دو نقش بررسی می‌شوند:
الف) پیامد بیماری‌های جسمانی: اگر فردی مبتلا به بیماری‌های جسمانی باشد، عوارض و مشکلات روانی نیز در وی بروز می‌کند، مانند فردی که دچار آسیب نخاعی و فلجی شده و در اثر آن بهانه‌گیر و عصبی شده است.
ب) عامل ایجاد بیماری جسمانی: برخی از مسائل روانی در ایجاد انواع بیماری‌های جسمانی مؤثر است، مانند کسی که در اثر استرس‌های شدید و مداوم به بیماری ام‌اس دچار شده است.

۶۹- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * روان‌شناسی (درس ۸)

یکی از مهم‌ترین عوامل ایجاد بیماری‌ها «سبک زندگی» افراد است که روان‌شناسان سلامت آن را بررسی می‌کنند. به مجموعه الگوهای رفتاری و شناختی که فرد معمولاً در زندگی روزمره از آن‌ها استفاده می‌کند، «سبک زندگی» می‌گویند. سبک زندگی دارای سه بُعد مهم «تغذیه»، «ورزش» و «فشارهای روانی و روش‌های مقابله با آن» است.

۷۰- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * روان‌شناسی (درس ۸)

فشار روانی دارای علائم چندگانه جسمانی، شناختی، رفتاری و هیجانی است. علائم جسمانی فشار روانی شامل سردرد، معده‌درد، ریزش مو، ناراحتی‌های پوستی، بی‌خوابی و... است. علائم شناختی فشار روانی شامل عدم توجه، عدم تمرکز، حواس‌پرتی، اختلال در حافظه، عدم تصمیم‌گیری و... است. علائم هیجانی فشار روانی شامل احساسات و هیجاناتی مثل خوشحالی، عصبانیت، ترس، اضطراب و... است. علائم رفتاری فشار روانی شامل اعمال قابل مشاهده مانند داد زدن، خندیدن، پرخاشگری، گریه کردن، فرار کردن و... است.

زبان عربی

۷۱- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * عربی، زبان قرآن ۲ (درس ۶)

آمنوا: ایمان آورند، ایمان آورده‌اند (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / لَمْ يُفَرِّقُوا: فرق نگذاشتند (رد سایر گزینه‌ها) // مِنْهُمْ: از آن‌ها (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / سَوْفَ يُؤْتِيهِمْ: به آن‌ها خواهد داد (رد گزینه‌های ۱ و ۳) // أُجُور: پاداش‌ها (رد گزینه ۳)

۷۲- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * عربی، زبان قرآن ۲ (درس ۶)

لَا تَظْلِمُ: ستم نکن (رد گزینه‌های ۲ و ۴) // كَمَا: همان‌طور که، همچنان که (رد گزینه‌های ۱ و ۴) // لَا تُحِبُّ: دوست نداری (رد گزینه ۲) // أَنْ تَظْلِمَ: که به تو ظلم شود (رد گزینه‌های ۲ و ۴) // أَحْسِنُ: نیکی کن (رد گزینه ۲) // أَنْ يُحْسِنَ: که نیکی شود (رد گزینه‌های ۱ و ۴)

۷۳- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطة: کاربرد * عربی، زبان قرآن ۲ (درس ۶)

أجودکم: بخشنده‌ترین شما (رد گزینه‌های ۱ و ۳) // الأُسْرَى: اسیران (رد گزینه‌های ۲ و ۳) // الشَّدَائِدُ: سختی‌ها، دشواری‌ها (رد گزینه ۲)

۷۴- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * عربی، زبان قرآن ۲ (درس ۷)

الشَّلَلُ الدِّمَاغِي: فلج مغزی (رد گزینه‌های ۱ و ۳) // سَيَؤُاجِه: روبه‌رو خواهد شد (رد گزینه ۴) // لَنْ تَسْتَطِيعَ: نخواهد توانست، نخواهند توانست (رد گزینه‌های ۱ و ۳) // المَشَاكِلُ: مشکلات (رد گزینه ۴)

۷۵- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * عربی، زبان قرآن ۲ (درس ۷)

كثِيرٌ مِنَ الْمُعْوَقِينَ: بسیاری از معلولان (رد گزینه‌های ۱ و ۲) // كَانُوا يُؤَاجِهُونَ: روبه‌رو می‌شدند، مواجه می‌شدند (رد گزینه‌های ۱ و ۴) // مَشَاكِلُ كَثِيرَةٌ: مشکلات زیادی (رد گزینه ۲) // لَنْ يَقْبَلُوا: نخواهند پذیرفت (رد گزینه‌های ۱ و ۴)

۷۶- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: دانش * عربی، زبان قرآن ۲ (درس ۷)

ترجمه صحیح گزینه ۳: «و پس از آنکه چیزی را رسم کرد، زندگی جدیدش شروع شد.»

۷۷- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطة: کاربرد * عربی، زبان قرآن ۲ (درس ۶)

مفرد کلمه «مَکَارِم: بزرگواری‌ها»، «مَکْرَمَة» می‌باشد.

۷۸- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * عربی، زبان قرآن ۲ (درس ۶)

ترجمه گزینه‌ها:

- گزینه ۱: ناامید همان کسی است که هیچ امیدی به موفقیت در هدفش نیست! ✓
 گزینه ۲: همسایه همان کسی است که در یک خانه نزدیک خانه ما زندگی می‌کند! ✓
 گزینه ۳: توانمند همان کسی است که انتظار داریم از توانمندی‌اش انفاق کند! ✓
 گزینه ۴: گرسنگی همان کسی است که به بیچاره به خاطر بخشندگی‌اش غذا می‌دهد! ✗

۷۹- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: استدلال * عربی، زبان قرآن ۲ (درس ۶)

ترجمه عبارت گزینه ۲: «دشمنی دانا بهتر از دوستی نادان است!». مشخص است که بیت روبه‌روی آن از نظر مفهوم، مناسب آن نیست؛ زیرا به مروت و جواهردی با دوستان و مدارا کردن با دشمنان اشاره دارد.

۸۰- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * عربی، زبان قرآن ۲ (درس ۷)

شکل صحیح خطا در سایر گزینه‌ها:

- گزینه ۲: أَشْهَر ← أَشْهَر / قِصَص ← قِصَص
 گزینه ۳: تَسَافِر ← تَسَافِر / الْمُخْتَلَفَة ← الْمُخْتَلَفَة
 گزینه ۴: وَكَلَّت ← وَكَلَّت / تَتَغَلَّب ← تَتَغَلَّب

۸۱- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * عربی، زبان قرآن ۲ (درس ۶)

بررسی گزینه‌ها:

- گزینه ۱: «لِيَجْتَنِبْ: باید دوری کند» ← لام امر / «لا يَرْجِعْ: نباید برگردد» ← لای نهی (کسره انتهای فعل «لِيَجْتَنِبْ» در اینجا، نشان‌دهنده مجزوم شدن آن است).
 گزینه ۲: «لِتُسَاعِدَنِي: تا مرا کمک کنی» ← لام امر نیست / «لا أَعْتَمِدُ: اعتماد نمی‌کنم» ← لای نفی
 گزینه ۳: «لا تَأْكُلْ: نخور» ← لای نهی / «لا تَحْتَاجْ: احتیاج پیدا نکنی» ← لای نفی
 گزینه ۴: «لَاَعْمَلْ: باید عمل کنم» ← لام امر / «لا أَضِلُّ: گمراه نشوم» ← لای نفی

۸۲- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * عربی، زبان قرآن ۲ (درس ۶)

حرکت حرف آخر افعال در سایر گزینه‌ها دچار تغییر شده (به صورت «لا تَتَكَاَسَلُ»، «لَمْ تَوْمَنُوا»- در اصل «تَوْمَنُونَ» بوده، و «حَتَّى يَحْكَمَ»); اما «لا يَخْرُجَنَّ» در گزینه ۲ صیغه جمع مؤنث است و به همین دلیل تغییری در آخر آن صورت نمی‌گیرد.

۸۳- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * عربی، زبان قرآن ۲ (درس ۶)

بررسی «لام» در گزینه‌ها:

گزینه ۱: «فَلْیَعْمَل» یعنی «باید عمل کنند». (کسره انتهای فعل «فَلْیَعْمَل» در اینجا، نشانگر مجزوم شدن آن است.)

گزینه ۲: «لِنَشْتَرِی» یعنی «تا بخریم».

گزینه ۳: «لِیَحْصِلُوا» یعنی «تا به دست بیاورند».

گزینه ۴: «لِیَغْفِرَ» یعنی «تا بیامرزد».

چنانچه مشاهده می‌شود، «لام» در فعل گزینه ۱ از نوع «لام» امر است و با «لام» در افعال سایر گزینه‌ها متفاوت است.

۸۴- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * عربی، زبان قرآن ۲ (درس ۶)

بررسی گزینه‌ها:

گزینه ۱: «لَا یَتَوَقَّعُ» نباید توقع داشته باشد»

گزینه ۲: «لَا تُقْصِرِی» کوتاهی نکن»

گزینه ۳: «لَا یُكْسِلُنَّ» نباید تنبلی کنند»

«لا» در این سه گزینه همگی از نوع «لا»ی نهی است.

گزینه ۴: «لَا تُخْرِجَنَّ» خارج نمی‌شوید». «لا» در این گزینه «لا»ی نفی است. ترجمه: «من می‌دانم که شما بدون اجازه معلم از کلاس خارج نمی‌شوید!»

۸۵- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطة: کاربرد * عربی، زبان قرآن ۲ (درس ۶)

ترجمه و بررسی گزینه‌ها:

گزینه ۱: پیامبر، قرآن را به مسلمانان آموخت تا در سینه‌هایشان باقی بماند! ← «تا ... باقی بماند» فعل مضارع التزامی است.

گزینه ۲: بر ما واجب است که دوستانمان و خویشاوندانمان را در سختی‌ها ترک نکنیم! ← «که ... ترک نکنیم» فعل مضارع التزامی است.

گزینه ۳: در مدرسه بازی نکنید، بعد از اینکه دانش‌آموزان از آن خارج شدند! ← «بازی نکنید» و «خارج شدند» فعل مضارع التزامی نیستند.

گزینه ۴: هرکس در درس‌هایش تلاش کند، در امتحانات موفق می‌شود! ← «تلاش کند» فعل مضارع التزامی است.

تاریخ

۸۶- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * تاریخ ۲ (درس ۱۲)

اتحاد و زندگی مسالمت‌آمیز پیروان مذاهب و فرق اسلامی و معتقدان به دین‌های دیگر، از ویژگی‌های شاخص عصر مغول - تیموری بود.

۸۷- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * تاریخ ۲ (درس ۱۳)

پس از مرگ شاه تهماسب، در دوران کوتاه پادشاهی دو پسرش یعنی شاه اسماعیل دوم و سلطان محمد خدابنده، دوباره حکومت صفوی دچار

هرج و مرج و بی‌ثباتی سیاسی شد.

۸۸- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * تاریخ ۲ (درس ۱۳)

در نتیجه نفوذ و دخالت حرمسرا بود که شاهزاده بی‌کفایت و بی‌لیاقتی همچون حسین میرزا، به‌عنوان جانشین شاه سلیمان انتخاب شد.

۸۹- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * تاریخ ۲ (درس ۱۴)

شاه اسماعیل با فتح هرات، کمال‌الدین بهزاد، یکی از نوابغ هنر نقاشی دربار تیموری را با خود به تبریز برد و به ریاست کتابخانه دربار تبریز منصوب کرد.

۹۰- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطة: دانش * تاریخ ۲ (درس ۱۲)

نامورترین نقاشان عصر تیموری کمال‌الدین بهزاد بود که آثار و مکتب نگارگری او سرآغاز دگرگونی عظیمی در نقاشی به شمار می‌آید.

۹۱- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * تاریخ ۲ (درس ۱۲)

علاقه‌مندی ایلخانان و فرمانروایان تیموری به جاودانه ساختن کشورگشایی و موفقیت‌های سیاسی و نظامی خود و خودآگاهی رجال ایرانی، تأثیر بسزایی بر رشد و شکوفایی تاریخ‌نگاری در آن عصر نهاد.

۹۲- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: استدلال * تاریخ ۲ (درس ۱۳)

شاه عباس اول، گروهی از ارامنه را در اصفهان مستقر کرد و از دانش‌ها و تجارب فنی، اقتصادی و تجاری آن‌ها به نفع کشور بهره برد.

۹۳- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * تاریخ ۲ (درس ۱۲)

هنر نگارگری در روزگار جانشینان تیمور چون شاهرخ و نوادگانش از جمله بایسنقر میرزا، در سراسر ایران به ویژه خراسان گسترش شگفت‌انگیزی یافت. در این دوره، مصور کردن کتاب‌های گوناگون، از نجوم گرفته تا شاهنامه و دیوان‌های شعر به لحاظ کمی و کیفی افزایش پیدا کرد و کتاب‌هایی با قطع بزرگ پدید آمد. کیفیت خوب و فراوانی کاغذ و مواد نگارگری از قبیل رنگ و طلا، در پدید آمدن کتاب‌های مصور به هنرمندان کمک زیادی کرد.

۹۴- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * تاریخ ۲ (درس ۱۲)

در قرن نهم هجری به تدریج تغییر و تحول چشمگیری در فعالیت طریقت‌های صوفی به وجود آمد. از یک‌سو صوفیان به تشیع گرایش بیشتری نشان دادند (مورد «د») و از طرف دیگر به تدریج برخی از طریقت‌ها مانند طریقت صفویه وارد سیاست شدند و برای به دست گرفتن قدرت با فرمانروایان و پادشاهان به رقابت برخاستند. (مورد «ب») تذکر: صفویه در قرن نهم حکومت تشکیل نداد! («ج»)

۹۵- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * تاریخ ۲ (درس ۱۲)

در دوره ایلخانان به ویژه به دنبال کوشش‌های علمی و فرهنگی خواجه نصیرالدین توسی، تشیع در ایران گسترش یافت. در آن زمان نفوذ مذهب شیعه به حدی رسید که ایلخان آلجایتو پسر و جانشین غازان خان، به این مذهب گروید.

جغرافیا

۹۶- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * جغرافیا ۲ (درس ۹)

با توجه به مقیاس فضای جغرافیایی و نظام مدیریت که یک فضای جغرافیایی را اداره می‌کند، نواحی سیاسی به انواع مختلف تقسیم می‌شوند.

۹۷- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: دانش * جغرافیا ۲ (درس‌های ۹ و ۱۰)

مورد «الف» و «ج» با نظام سیاسی فدرال مطابقت دارد.
مورد «ب» به نواحی خودمختار اشاره دارد.
مورد «د» به اتحادیه اروپا اشاره می‌کند.

۹۸- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: استدلال * جغرافیا ۲ (درس ۹)

توافقها و تصمیمات سیاسی و اقتصادی حکومتها بر فضای جغرافیایی تأثیر می‌گذارد. به‌طور مثال در سال ۱۹۸۶ میلادی، براساس تصمیم و توافق حکومت‌های انگلستان و فرانسه، عملیات احداث تونل مانس آغاز شد و سرانجام در سال ۱۹۹۴ میلادی، این تونل افتتاح گردید. این تونل سفر مردم به دو کشور را آسان نموده و به این ترتیب، روابط اقتصادی و تجاری بین این کشورها با قاره اروپا تسهیل شده است.

۹۹- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطة: دانش * جغرافیا ۲ (درس ۹)

ارکان هر ناحیه سیاسی عبارت است از:
قلمرو و فضای جغرافیایی، سازه انسانی (جمعیت و روابط اجتماعی) و نظام مدیریت

۱۰۰- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * جغرافیا ۲ (درس ۱۰)

- خط مرزی که عمیق‌ترین نقاط بستر رود را به هم متصل می‌کند، تالوگ نام دارد. (شکل «الف»)
- خط منصف (شکل «ب»)، خطی است که از وسط رودخانه می‌گذرد و فاصله مرز از هر دو ساحل به یک اندازه است.
- در رودهای قابل کشتی‌رانی، تالوگ بهترین خط مرزی است؛ چون هر دو کشور حق کشتی‌رانی در دو طرف آن را دارند.

۱۰۱- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * جغرافیا ۲ (درس ۱۰)

مرزهای پیشتاز (قبل از سکونت): مرزهایی هستند که از زمان‌های قدیم در نواحی خالی از سکنه ترسیم شده‌اند و بعدها نیز مورد قبول ساکنان دو کشور همسایه قرار گرفته‌اند؛ مانند مرز بین کانادا و آلاسکا که بعدها به تدریج مردم در دو طرف آن اسکان یافتند. این نوع مرزها مشکلی ایجاد نمی‌کنند.

۱۰۲- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطة: دانش * جغرافیا ۲ (درس ۱۰)

خط مبنا پایین‌ترین حد جزر در دریا است. به آب‌های پشت خط مبنا (به‌طرف ساحل) آب‌های داخلی می‌گویند که کشور مجاور دریا مالک آنها است.

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * جغرافیا ۲ (درس ۱۰)

۱۰۳- پاسخ: گزینه ۲

داشتن قابلیت دفاعی مناسب و دور بودن از مرزها، یکی از عوامل مؤثر در انتخاب پایتخت است. سایر گزینه‌ها به درستی به عوامل مؤثر در تعیین پایتخت اشاره دارند.

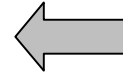
▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * جغرافیا ۲ (درس ۱۰)

۱۰۴- پاسخ: گزینه ۱

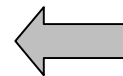
وظایف عمده مدیریت کشور

(حراست از قلمرو و مرزهای کشور، دفاع در برابر هجوم دشمنان، حفظ منابع طبیعی و بهره‌برداری از آنها و...)

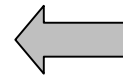
اداره امور سرزمین

(وضع قوانین و مقررات، رسیدگی به اختلافات، قضاوت، خدمات‌رسانی به مردم و رفاه و تأمین اجتماعی و بهداشت، آموزش، خدمات فرهنگی، برقراری نظم و امنیت و...)

اداره سازه یا ساختار انسانی

(روابط سیاسی، اقتصادی و فرهنگی با سایر کشورها، بستن پیمان‌ها و قراردادهای همکاری با نهادهای بین‌المللی، پیشگیری از جنگ، برقراری صلح و توسعه همکاری‌های تجاری و...)

روابط خارجی

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: دانش * جغرافیا ۲ (درس ۱۰)

۱۰۵- پاسخ: گزینه ۱

فرانسه دارای نظام سیاسی تک‌ساخت یا یکپارچه است و انگلستان دارای نظام سیاسی ناحیه‌ای و ترکیبی، ایالات متحده آمریکا هم نظام سیاسی فدرال دارد.

فلسفه

▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطة: دانش * فلسفه ۱ (درس ۱۰)

۱۰۶- پاسخ: گزینه ۴

انسان باید با اختیار و اراده خود، ظرفیتش را به فعلیت برساند. یعنی باید مسیر تکاملی به سوی خدا را انتخاب نماید و با ایمان و عمل آن را طی کند.

▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطة: دانش * فلسفه ۱ (درس ۹)

۱۰۷- پاسخ: گزینه ۴

این دیدگاه متعلق به کانت است که وی از جمله فلاسفه معتقد به وجود نفس غیرمادی محسوب می‌شود؛ برخلاف داروینیست‌ها که انسان را تک‌ساختی و صرفاً مادی می‌دانستند. سایر گزینه‌ها مورد قبول داروینیست‌ها است.

▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطة: استدلال * فلسفه ۱ (درس‌های ۸، ۹ و ۱۰)

۱۰۸- پاسخ: گزینه ۴

بر اساس دیدگاه اثبات‌گرایی (پوزیتیویسم) اموری که قابلیت بررسی تجربی را ندارند، بی‌معنا هستند. بنابراین روح غیرمادی انسانی که به تجربه در نمی‌آید، امری بی‌معناست. از این‌رو یک اثبات‌گرا نمی‌تواند مانند ارسطوییان، دکارتی‌ها و پیروان فلسفه صدرایی درباره انسان قائل به روح غیرمادی باشد. اما دیدگاه ماتریالیسم چون انسان را تک‌ساختی و صرفاً مادی می‌داند، با دیدگاه اثبات‌گرایی تعارضی ندارد.

۱۰۹- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطة: دانش * فلسفه ۱ (درس ۱۰)

ابن سینا نظر ارسطو درباره حقیقت انسان را پسندید و به آن عمق بخشید. همچنین از آن فراتر رفته و همچون عارفان برای روح جایگاه رفیعی قائل شد.

۱۱۰- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطة: دانش * فلسفه ۱ (درس های ۹ و ۱۰)

دکارت فیلسوف فرانسوی معتقد است منظور از «من» همان روح یا نفس است که مرکز اندیشه ها و افکار ماست و از بدن مجزاست و آزاد است و تابع قوانین فیزیکی نیست. «من» در اینجا به معنای حقیقت انسانی است.

گزینه ۱: ابن سینا انسان را دارای حقیقتی دو بعدی و شامل روح و جسم می داند.
گزینه ۳: ماترپالیست ها به روح مجرد به عنوان مرکز اندیشه معتقد نیستند.
گزینه ۴: افلاطون انسان را علاوه بر بدن، دارای حقیقتی برتر می داند.

۱۱۱- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * فلسفه ۱ (درس ۸)

عقل گرایان در عین اعتقاد به گزاره های صرفاً عقلی، اعتبار و واقع نمایی تجربه را نیز می پذیرند.

گزینه های ۱ و ۴: پراگماتیسم که همان دیدگاه مصلحت علمی یا اصالت عمل است، در عین اینکه تنها ابزار شناخت را تجربه می داند، امکان رسیدن به شناخت واقعیت را نفی می کند.
گزینه ۲: نسبی گرایان نیز رسیدن به شناخت درست و مطابق واقع را امکان پذیر نمی دانند.

۱۱۲- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * فلسفه ۱ (درس ۸)

گزینه ۲: نسبی گرایی در واقع پیامد تجربه گرایی است؛ زیرا توجه تجربه گرایان به تجربه و بی مهری آنان به تفکر عقلی، اشکالات نظری متعددی را پدید آورده و چنین مشکلاتی واقع نمایی دانش تجربی را متزلزل ساخته بود. از این رو جریان های دیگر فلسفی از جمله نسبی گرایی و پراگماتیسم برای تبیین جایگاه دانش تجربی پیدا شدند.

گزینه ۱: گرایش اصلی در معرفت شناسی غربی همان تجربه گرایی است.
گزینه ۳: نسبی گرایی در معرفت شناسی به تدریج در حوزه هایی مانند انسان شناسی، اخلاق، حقوق و دین خود را بیشتر نشان داد و به نسبی گرایی در هویت انسان، اخلاق، دین و حقوق انجامید.
گزینه ۴: آنان به تجربه دینی به عنوان نوعی معرفت قلبی باور دارند، نه نوعی معرفت تجربی.

۱۱۳- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * فلسفه ۱ (درس های ۸ و ۹)

اعتقاد به یک موضوع تنها به جهت فایده عملی آن، شاخصه رویکرد پراگماتیستی است.

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: استدلال * فلسفه ۱ (درس ۹)

۱۱۴- پاسخ: گزینه ۲

این تمایز بنیادین میان بدن و نفس، که یکی، از قواعد فیزیکی پیروی می‌کند، اما دیگری نه، او را با چالش نحوه ارتباط میان این دو مواجه می‌کند.

گزینه ۱: بدن انسان مانند ماشینی پیچیده است که تماماً از قوانین طبیعی پیروی می‌کند بنابراین با شناخت طبیعت به خوبی می‌توان آن را شناخت.
گزینه ۳: روح نیز امری غیرمادی است بنابراین از قوانین طبیعت و ماده پیروی نخواهد کرد.
گزینه ۴: او ریشه آزادی و توانایی اندیشیدن انسان را در نفس جست‌وجو می‌کند.

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * فلسفه ۱ (درس ۹)

۱۱۵- پاسخ: گزینه ۱

از نظر ماتریالیست‌ها، ارزش‌های اخلاقی تنها برای زندگی در جامعه مورد نیاز است و انسان تنها برای حفظ نظم اجتماعی بعضی اعمال را خوب و بعضی را بد می‌داند. اما از نظر افلاطون، کانت و ارسطو، ارزش‌های اخلاقی ریشه در نفس، عقل و وجدان انسان دارند و انسان به تنهایی می‌تواند این ارزش‌ها را درک کند و سعادت انسان در گرو اخلاق است (رد سایر گزینه‌ها).

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * فلسفه ۱ (درس ۹)

۱۱۶- پاسخ: گزینه ۳

بالقوه بودن نفس در هنگام تولد، دیدگاه ارسطو است. همچنین افلاطون نفس را امر فانی نمی‌داند بلکه آن را جاویدان می‌داند. سایر موارد، نظرات افلاطون درباره نفس انسان است.

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: استدلال * فلسفه ۱ (درس ۱۰)

۱۱۷- پاسخ: گزینه ۱

ملاصدرا نیز مانند بسیاری از فلاسفه دیگر معتقد است انسان حقیقتی دو بعدی است: روح و بدن، اما این دو بعد از هم متمایز نیستند بلکه وحدتی حقیقی دارند (رد گزینه ۲). در واقع روح باطن بدن است؛ بنابراین ارتباط متقابل دارند و هر اتفاقی در روح بیفتد در بدن ظاهر می‌شود و هر اتفاقی در بدن رخ دهد، بر روح تأثیر می‌گذارد (رد گزینه ۴). ظرفیت کمال روح بی‌پایان است و می‌تواند به هر مرتبه کمالی در جهان برسد، اما این بدان معنی نیست که دیگر تأثیری بر بدن ندارد، زیرا به‌رحال روح و بدن یک حقیقت‌اند (رد گزینه ۳).

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * فلسفه ۱ (درس ۱۰)

۱۱۸- پاسخ: گزینه ۴

نفس اگر نورانیت بیشتری کسب کند، حقایق هستی را بهتر رؤیت کرده و می‌تواند با کسب شایستگی و لیاقت بیشتر، مسیر کمال را طی کند.

گزینه ۱: نفس به دلیل برتری و تقریبش به خداوند، نورانی است.
گزینه ۲: نفس اساساً نورانی است اما اکنون گرفتار بدن ظلمانی است.
گزینه ۳: کل انسان از ترکیبی از دو جنبه نور و ظلمت است و نفس جزء نورانی آن است. البته نهایتاً نفس هم به‌عنوان موجودی غیر از خدا ترکیبی از نور و ظلمت است ولی وقتی به جنبه‌های وجودی انسان اشاره می‌شود، نفس جنبه نورانی و بدن جنبه ظلمانی است.

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: استدلال * فلسفه ۱ (درس ۱۰)

۱۱۹- پاسخ: گزینه ۲

ویژگی‌های خوب یا بد در نفس هر انسانی به‌صورت بالقوه هست و در زندگی براساس انتخاب‌هایی که دارد، این ویژگی‌ها بالفعل می‌شود. این انتخاب‌ها براساس داشتن اختیار یا اراده آزاد است.

نباید سراغ اینا بری

گزینه ۱: سهروردی برای تبیین جهان هستی، به جای مفهوم «وجود» از «نور» استفاده می‌کند و عالم مجردات را به مشرق تشبیه کرده و عالم ماده را به مغرب تعبیر می‌کند. همچنین روح انسان را متعلق به وطنی می‌داند که از آن دور افتاده و مشتاق بازگشت به آنجاست. بنابراین از تمثیل‌های جغرافیایی و مربوط به نور استفاده کرده است.

گزینه ۳: طبق حکمت متعالیه، در ابتدای زندگی هر انسانی معلوم نیست چه هویتی خواهد داشت، شجاع خواهد بود یا ترسو؟ عالم خواهد بود یا جاهل؟ و... همه این‌ها به صورت بالقوه در وجود انسان هست و بالفعل شدن هر کدام از آن‌ها، به گزینش‌ها و شیوه زندگی افراد مربوط است.

گزینه ۴: روح می‌تواند اموری از قبیل اخلاق، عشق، دوستی، نفرت و... را دریابد و آن‌ها را در خود پدید می‌آورد.

۱۲۰- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * فلسفه ۱ (درس ۹)

جوبش اینه

از نظر ارسطو، فکر کردن، کنترل خشم و نیز کلیه احساسات و حالات درونی از جمله ترسیدن و خشمگین شدن همگی افعال یا حالات بالقوه نفس انسان هستند که در اینجا برای احمد به فعلیت رسیده‌اند. از نظر کانت، نفس تنها از طریق اراده آزاد و عمل اختیاری، اثبات می‌شود. فکر کردن به مسئله ریاضی و کنترل آگاهانه و آزادانه خشم توسط احمد، دو عمل اختیاری محسوب می‌شوند.